

វគ្គទី៤៖

លំហាត់ករណីជាសម្បត្តិកម្មទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន

1. នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ម្ចាស់គម្រោងបានដាក់ពាក្យសុំសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីកសាងសណ្ឋាគារមួយ ដែលរួមបញ្ចូលជាមួយនឹងផ្លូវលំមួយ និងផែនទីតសាឡាងនៅលើដីកែវទន្លេសាប ។ គម្រោងនោះ មានឈ្មោះថា រមណីយដ្ឋានអេកូទន្លេសាប ។
2. សណ្ឋាគារ មាន២០០បន្ទប់ និងផ្លូវលំដែលតភ្ជាប់ពីសណ្ឋាគារទៅកាន់ទីប្រជុំជនសំខាន់ និងយន្តបច្ចេកទេស (មហាវិថីធំ) ។
3. កំពង់ផែនេះទៀតសោត នឹងផ្តល់ជូនភ្ញៀវទេសចរណ៍ និងភ្ញៀវសណ្ឋាគារនូវឱកាសធ្វើដំណើរនៅលើទន្លេសាប និងធ្វើដំណើរទៅកាន់ភ្នំពេញ តាមរយៈទូកដែលមានល្បឿនលឿន ។ ទូកដែលមានល្បឿនលឿន ត្រូវបានគេស្គាល់ថា បង្កបញ្ហាទៅដល់ពពួកត្រីធ្វើឲ្យពួកវាភ័យខ្លាច និងបង្កឲ្យមានបញ្ហាការហូរច្រោះ ។ ជួនកាល ទូកដែលមានល្បឿនលឿន ត្រូវបានគេស្គាល់ថា បំផ្លាញឧនករណ៍នេសាទរបស់អ្នកនេសាទនៅតាមមូលដ្ឋានផងដែរ។
4. រមណីយដ្ឋានអេកូទន្លេសាបទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ។
5. ម្ចាស់គម្រោងបានរៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន (EIA) នៅក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧ និងបានដាក់បញ្ជូនទៅកាន់ក្រសួងបរិស្ថាន នៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ ។ របាយការណ៍EIAនេះ គឺសម្រាប់ការសាងសង់សណ្ឋាគារ ប៉ុន្តែមិនបានលើកឡើងអំពីការសាងសង់ផែនទីតសាឡាង ។ មិនមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់ផែនទីតសាឡាងនោះឡើយ ។
6. ក្រសួងបរិស្ថាន បានដាក់លក្ខខណ្ឌជាច្រើនលើការឯកភាពលើរបាយការណ៍EIA និងផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ដែលរួមមានដូចជា៖
 - a. ម្ចាស់គម្រោង អាចត្រឹមតែសាងសង់ស្របតាមផែនការដែលទទួលបានការឯកភាពមានន័យថា ការសាងសង់សណ្ឋាគារ គឺស្ថិតនៅក្នុងតំបន់A ។
 - b. ម្ចាស់គម្រោង ត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ប្រសិនបើប្រទះឃើញដោយចៃដន្យនូវបេតិកភ្នំវប្បធម៌ណាមួយ ។
 - c. ម្ចាស់គម្រោង ពុំទទួលបានការឯកភាពលើការសាងសង់ផែនទីតសាឡាងនៅក្នុងតំបន់B ទេ ។ នេះគឺជាកម្មវត្ថុក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍EIA បន្ថែមទៀត ។
 - d. ម្ចាស់គម្រោង មិនត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យកម្មកររបស់ខ្លួនកាប់រំលំដើមឈើ ឬព្រៃឈើណាមួយ ឬយកត្រីពីទន្លេសាបឡើយ ។
7. ម្ចាស់គម្រោង បានចាប់ផ្តើមការសាងសង់រមណីយដ្ឋានអេកូទន្លេសាប នៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ។ ម្ចាស់គម្រោង បានចែកចាយសម្ភារៈទៅកាន់ទីតាំងតាមរយៈផ្លូវលំដែលបានសាងសង់។

8. ម្ចាស់គម្រោង កំពុងរៀបចំផែនការក្នុងការចាប់ផ្តើមការសាងសង់ផែនការសាងសង់ដៃចំនតសាឡាង នៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ។

ការរកឃើញបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌

9. ក្នុងអំឡុងពេលការសាងសង់ កម្មករបានប្រទះឃើញរូបចំលាក់មួយនាសតវត្សរ៍ ទី១២ ។ ការរកឃើញនេះគឺនៅពាក់កណ្តាលនៃការសាងសង់បន្ទប់ទទួលទានអាហារ របស់សណ្ឋាគារនៅក្នុងតំបន់A ។ កម្មករនៅតែបន្តធ្វើការនៅក្នុងតំបន់នោះ ។ ម្ចាស់គម្រោង ពុំបញ្ឈប់ការងារ ឬទាក់ទងមកកាន់មន្ត្រីណាម្នាក់នៃក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ឬក្រសួងបរិស្ថាននោះឡើយ ។



10. ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ បានដឹងអំពីការប្រទះឃើញនេះ នៅពេលមាន ជនម្នាក់ បង្ហាញរូបបដិមាករនោះនៅក្នុងហ្វេសប៊ុករបស់គេ ។ ការដឹកកាយជាច្រើន នៅតែបន្ត នៅក្នុងតំបន់នោះ ។

ការសាងសង់ស្ថានកំពង់ទឹកសាឡាង

11. ម្ចាស់គម្រោងបានប្រកាសថា នឹងចាប់ផ្តើមការសាងសង់កំពង់ទឹកសាឡាង នៅក្នុង ពីរឬខែខាងមុខ ។ ម្ចាស់គម្រោង បានប្រាប់សហគមន៍ថា មានការឯកភាព និងការ អនុញ្ញាតដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ហើយ ។

12. កម្មករចាប់ផ្តើមឈូសឆាយព្រៃ និងរុក្ខជាតិផ្សេងទៀត ដែលរួមមានព្រៃកោងកាង នៅក្នុងតំបន់នៅជិតកំពង់ទឹកសាឡាងដែលបានស្នើសុំក្នុងតំបន់B ។

ការឈូសឆាយព្រៃកោងកាង

13. ម្ចាស់គម្រោង បានឈូសឆាយព្រៃកោងកាង និងរុក្ខជាតិផ្សេងទៀតផងដែរក្នុងតំបន់ នៅខាងមុនសណ្ឋាគារ ។ នៅពេលសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សាកសួរអំពីការឈូសឆាយព្រៃនេះ កម្មករបានឆ្លើយតបថា ពួកគេបានប្រាប់ឲ្យ ឈូសឆាយព្រៃកោងកាងនេះ ដើម្បីធានាថាភ្ញៀវរបស់សណ្ឋាគារ នឹងអាចទស្សនា ទិដ្ឋភាពនៃទន្លេសាប ។

ការនេសាទត្រីនៅក្នុងទន្លេសាប

14. កម្មកររបស់គម្រោង ចាប់ផ្តើមនេសាទត្រីនៅក្នុងទន្លេសាបផងដែរ និងមិនបញ្ឈប់ ការនេសាទ នៅពេលដែលអ្នកភូមិបានស្នើសុំ ។ ពួកគេបានចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ រំសេវផ្ទុះ និងបានបំផ្លាញសំណាញ់ និងអង្កប់ចាប់ត្រីរបស់អ្នកភូមិ ។

សំណុំរឿងក្តីនៅតុលាការ

15. ក្រសួងបរិស្ថាន បានដាក់សំណុំរឿងក្តីដោយអះអាងថា ម្ចាស់គម្រោងមិនបាន អនុលោមតាមការឯកភាពនៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ។ ក្រសួងបរិស្ថាន អះអាងថាម្ចាស់គម្រោង ល្មើសនឹង ច្បាប់ ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ឆ្នាំ១៩៩៦ និងអនុក្រឹត្យ លេខ៧២ ស្តីពីការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ឆ្នាំ១៩៩៩ ដូចខាងក្រោម៖

- a. ម្ចាស់គម្រោងបានឈូសឆាយព្រៃកោងកាង ដោយពុំមានការឯកភាព នៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផែនការគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន ។
- b. ម្ចាស់គម្រោង មានបំណងល្មើសទៅនឹងការឯកភាពមាននៅក្នុង របាយការណ៍ វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ក្នុងការសាងសង់ស្ពានកំពង់ទឹកសាឡាង ដោយសារតែម្ចាស់គម្រោងបានប្រកាសថា នឹងមានរបាយការណ៍នេះ ក្នុងពេលឆាប់ៗ និងពុំមានការឯកភាពណាមួយ ក្នុងការសាងសង់ស្ពាន កំពង់ទឹកសាឡាងនោះឡើយ ។

16. អ្នកភូមិ បានចូលរួមជាមួយក្រុមហ៊ុនច្បាប់ក្នុងស្រុកមួយ ដែលមានមេធាវីបរិស្ថាន កម្ពុជា ដើម្បីចាប់ផ្តើមចាត់វិធានការផ្លូវច្បាប់ចំពោះការបំផ្លិចបំផ្លាញព្រៃកោងកាង និងការនេសាទត្រីដោយពួកកម្មករ ។

17. អ្នកភូមិបានអះអាងថា ម្ចាស់គម្រោង និងកម្មកររបស់ខ្លួនពុំបានអនុលោមទៅតាម ការឯកភាពមាននៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងកំពុងបង្ក ការខូចខាតទៅដល់ជលផល និងបរិស្ថាន ។

18. អ្នកភូមិអះអាងថា ម្ចាស់គម្រោងបានល្មើសនឹងច្បាប់ស្តីពីជលផល ឆ្នាំ២០០៧៖

- a. មាត្រា៨ និងមាត្រា២៨ ការពារព្រៃកោងកាង និងព្រៃលិចទឹក និងហាមឃាត់ ការកាប់បំផ្លាញព្រៃកោងកាង
- b. ពួកគាត់អះអាងថា ទាំងម្ចាស់គម្រោង និងកម្មករ គ្មាននរណាម្នាក់ទទួលបាន ការអនុញ្ញាតក្នុងការចាប់ត្រីនៅក្នុងដែននេសាទទឹកសាប និងប្រើប្រាស់វិធានការ ដែលបានហាមឃាត់ក្នុងការសម្លាប់ត្រី ។

- 19. អ្នកភូមិ កំពុងរិះរកវិធីក្នុងការបញ្ឈប់ការកាប់ផ្តល់រំលំព្រៃកោងកាង និងស្វែងរកការបញ្ជា ក្នុងការស្តារឡើងវិញនូវព្រៃកោងកាងទាំងនោះ ។
- 20. អង្គការអន្តរជាតិមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយដើម្បីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌអន្តរជាតិ ដែល មានប្រវត្តិការងារយូរមកហើយនៅកម្ពុជា ចូលរួមផងដែរជាមួយមេធាវីបរិស្ថានកម្ពុជា ក្នុងការចាត់វិធានការចំពោះការល្មើសទៅនឹងច្បាប់ ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និង ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិឆ្នាំ១៩៩៦ និងអនុក្រឹត្យលេខ៧២ ស្តីពីការវាយតម្លៃ ហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ឆ្នាំ១៩៩៩ ។
- 21. អង្គការដើម្បីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌអន្តរជាតិអះអាងថា ម្ចាស់គម្រោងល្មើសទៅនឹង របាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និង បំពានទៅលើមាត្រា ៣៧ នៃ ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ឆ្នាំ១៩៩៦ ។
- 22. អង្គការដើម្បីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌអន្តរជាតិ ស្វែងរកដីកាពីតុលាការដូចខាងក្រោម៖
 - a. វិធានការជាបណ្តោះអាសន្ន រួមមានការបញ្ជាឱ្យមានការបញ្ឈប់រាល់ការងារ ទាំងអស់ រហូតដល់បដិមាករ អាចត្រូវបានវាយតម្លៃសម្រាប់តម្លៃបេតិកភណ្ឌ របស់វា ។
 - b. ការបញ្ជាដែលអនុញ្ញាតឱ្យអង្គការដើម្បីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌអន្តរជាតិ ចុះទៅដល់ទីតាំងដើម្បីពិនិត្យមើល ក្នុងករណីមានវត្តបេតិកភណ្ឌផ្សេងទៀត ត្រូវបានធ្វើឱ្យខូចខាត ឬបំផ្លាញ ។
 - c. ការបញ្ជាដែលនាយកនៃម្ចាស់គម្រោងផ្តល់នូវការធានាផ្ទាល់ខ្លួនថា ម្ចាស់គម្រោង និងអ្នកមៅការ និងអ្នកមៅការរង នឹងអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ឆ្នាំ១៩៩៦ និងជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅកាន់ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ប្រសិនបើមានការប្រទះឃើញដោយចៃដន្យបន្ថែមទៀត ។